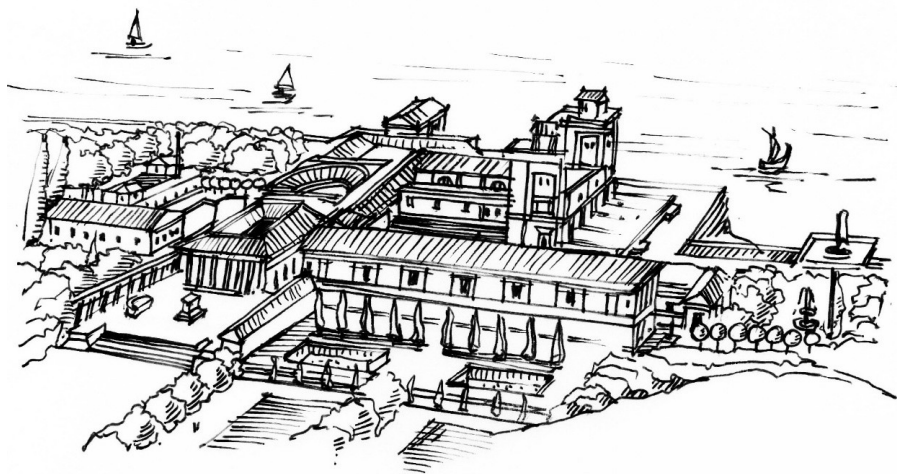

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
БІОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ІСТОРІЯ САДОВО-ПАРКОВОГО МИСТЕЦТВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до практичних та самостійних робіт для здобувачів спеціальності
«Садово-паркове господарство» першого (бакалаврського) рівня

ОДЕСА
Видавець С. Л. Назарчук
2026

УДК 712:94(076)
I-907

Укладачі:

А. О. Кадуріна, кандидат архітектури, доцент кафедри ботаніки, фізіології рослин та садово-паркового господарства Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Рецензенти:

Л. В. Левчук, кандидат біологічних наук, директор Ботанічного саду Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

О. Л. Моргун, кандидат архітектури, доцент кафедри морського та цивільного будівництва і архітектури Одеського національного морського університету

*Рекомендовано до друку вченою радою
біологічного факультету ОНУ імені І. І. Мечникова.
Протокол № 9 від 28 травня 2026 р.*

Історія садово-паркового мистецтва : метод. рек. до практ. та
I-907 самост. робіт для здобувачів спец. «Садово-паркове господарство»
першого (бакалавр.) рівня / уклад. А. О. Кадуріна. Одеса : Видавець
С. Л. Назарчук, 2026. 44 с.

Методичні рекомендації до практичних та самостійних робіт для здобувачів спеціальності «Садово-паркове господарство» першого (бакалаврського) рівня «Історія садово-паркового мистецтва» містять інформацію про стиліові особливості садів різних історичних епох в різних країнах, рекомендації до проведення практичних занять та виконання самостійних робіт, перелік питань для контролю.

УДК 712:94(076)

ЗМІСТ

Вступна частина	4
Практичне заняття №1	
Сади давнини. Боги та їхні рослини	5
Практичне заняття №2	
Сади Середньовіччя (X–XIV ст.) та Ренесансу (XV–XVI ст.). Планування середньовічного монастирського саду з символікою квітів, лікувальних рослин та дерев або розшифрування символіки італійського саду	12
Практичне заняття №3	
Регулярні сади Франції XVII ст. Садово-паркові терміни на прикладі французького парку	18
Практичне заняття №4	
Англійські пейзажні парки XVIII ст. Символіка англійського парку.	22
Практичне заняття №5	
Сади Дальнього сходу. Аналіз дуалізму японського саду (інь та ян в саду) або формування образу китайського саду з елементами фен-шуй	26
Практичне заняття №6	
Сади XIX ст. Аналіз саду в змішаному стилі.	31
Практичне заняття №7	
Сади XX–XXI ст.	34
Практичне заняття №8	
Сад моєї мрії	38
Практичне заняття №9	
Виступ студентів з доповідями щодо обраних садів та парків.	39
Список рекомендованої літератури.	41

ВСТУПНА ЧАСТИНА

Методичні вказівки призначені для навчання студентів вмінню читати планувальну структуру, архітектурно-художнє оформлення та символіку садів і парків у різних стилях садово-паркового мистецтва, починаючи з давнини і до наших днів.

Мета дисципліни «Історія садово-паркового мистецтва» полягає у формуванні у майбутніх фахівців уяви про особливості організації гармонійного садово-паркового середовища на прикладі пам'яток садово-паркового мистецтва.

Завдання:

- Вивчення здобувачами історії садово-паркового мистецтва.
- Ознайомлення здобувачів із стилістичними вимогами в сучасному ландшафтному дизайні.
- Вивчення здобувачами символіки елементів в історичних садах та парках.
- Розкриття закономірностей і засобів композиції в дизайні з акцентом на пропорційності, масштабності та тектоніці.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні *знати*:

- закономірності впливу різних факторів на створення садів в різні історичні епохи;
- характерні риси стилів і напрямків в садово-парковому мистецтві;
- як пов'язати стилі садів з філософією епохи;
- як клімат впливає на особливості створення садів в різних країнах.

Студенти повинні *вміти*:

- розробляти проекти аналізу історичних садів;
- створювати колаж по кожному з типів садів різних історичних періодів;
- проводити паралелі та робити порівняльний аналіз між стилями садів різних епох.

Практичне заняття №1

САДИ ДАВНИНИ. БОГИ ТА ЇХНІ РОСЛИНИ

Мета: вивчити особливості створення садів Давнього сходу та Античності.

Питання для підготовки:

1. Характерні особливості садів Давнього Єгипту.
2. Характерні риси садів Месопотамії.
3. Принципова різниця між садами Давнього Єгипту та Месопотамії.
4. Основні риси садів Персії.
5. Характерні особливості садів Індії.
6. Філософська ідея в садах Тадж Махалу.
7. Основні типи садів в Давній Греції.
8. Основні типи садів Стародавнього Риму.
9. Філософія садів античності.
10. Філософські сади як частина навчальних закладів в Давньої Греції.
11. Основні частини саду при віллі, житловому будинку в Древньому Римі.

Матеріал та обладнання: навчально-методичне забезпечення (конспект лекцій, методичні рекомендації), робоча програма навчальної дисципліни, силабус, мультимедійний супровід матеріалів лекцій та практичних занять; художні та канцелярські матеріали (фото, клей, ножиці, ватман А-3, простий олівець, гумка, лінійка 30 см, акварельні кольорові олівці, лінери).

Завдання:

- Ознайомитися з особливостями садів Давнини: Давнього Єгипту, Месопотамії, Персії, Індії, Давньої Греції, Давнього Риму.
- Вивчити зв'язок пантеонів давніх богів з рослинним світом у міфах.

Теоретичні відомості

Сади давнього світу.

Сади Древнього Єгипту, Месопотамії, Персії та Індії

Перерахуємо характерні риси Садів Давнього Єгипту (V тис. до н.е. — I ст. до н.е.) (*рис. 1*):

1. Замкнуті, обгороджені по периметру сади.
2. Прямокутні або квадратні сади відносно невеликих розмірів з геометричною, суворою по композиції плануванням, розділені часто між собою каналами.
3. У центрі саду — прямокутний водойму з ящірками, зміями, крокодилами або качками.

4. Пристрій причалу на водоймі для човнових прогулянок.
5. Ритмико-метричні закономірності висаджування дерев навколо водоймів.
6. Гармонія і взаємопроникнення архітектурних і садових мотивів. Будівлі були розкриті в сад колонадами з лотосовидна і папірусовидна капітелями, схожими по формі з лотосами і папірусами в водоймі саду.
7. Яскраві відкриті кольори в архітектурно-художньому декорі будівель і елементах саду.
8. Сад — привілей фараонів і вельмож.
9. Велика частина саду утилітарна (сади і виноградники).

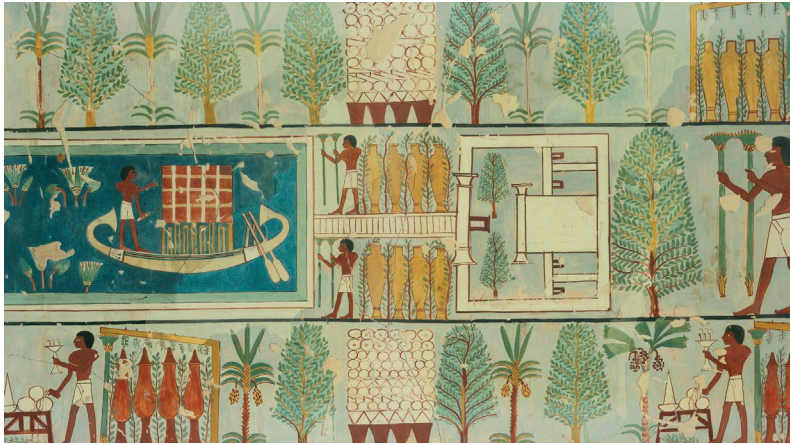

Рис. 1. Сади Давнього Єгипту

Для створення **садів Месопотамії** (VIII — VI ст. до н.е.) було характерно (рис. 2):

1. Розвиток композиції не по поздовжній осі, а поперечне розгортання простору.
2. Тип храму зіккурат породив штучні видові пагорби в парках з альтанкою нагорі. Створення «висячих садів» на штучних терасах.
3. Перші колекції рослинного і тваринного світу — прообрази ботанічних садів і зоопарків.
4. Створення лісів для прогулянок і полювання (прототипи лісопарків).

Сади Персії в свою чергу мали наступний ряд особливостей (рис. 3):

1. З'явилися великі парки — «Парадіз».
2. Використовувався рельєф місцевості: тераси, канали, басейни.

- Застосовувався багатий асортимент рослинності — екзотичних та фруктових дерев, величезної кількості квітів.
- У загальну композицію включалися павільйони і грати.

Сади Індії також були досить регулярні, геометричні та були носіями наступних рис (рис. 4):

- Суворе геометричність в композиції садів з широким використанням води.
- Використання нюансів і контрастів в формі крони і забарвленню листя дерев.
- Планування садів схоже з перськими садами.
- Сади на воді — специфічна особливість Індії.
- Дизайн саду, заснований на геометричних формах, розподілі саду зі збереженням єдності в плануванні.
- Єдність внутрішнього і зовнішнього, будинку й саду.

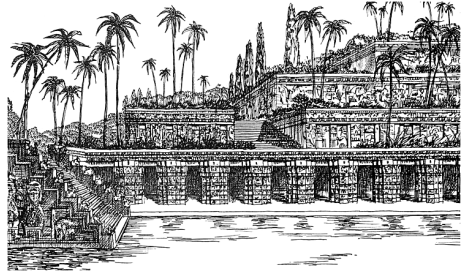

Рис. 2. Сади Месопотамії. Сади Семіраміди

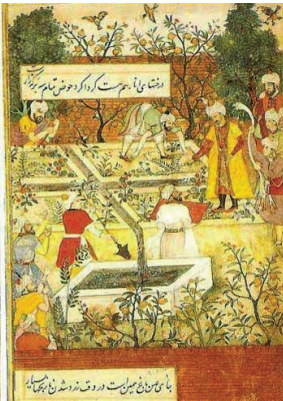
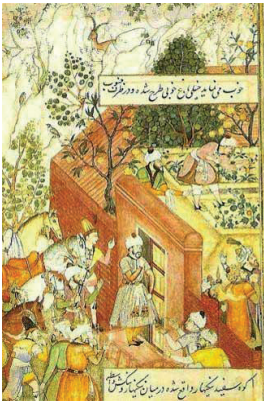

Рис. 3. Сади Персії

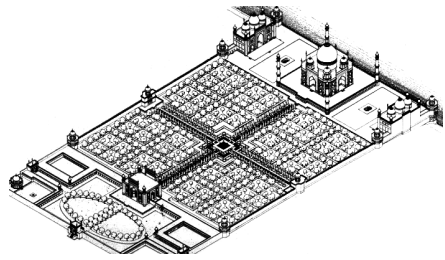
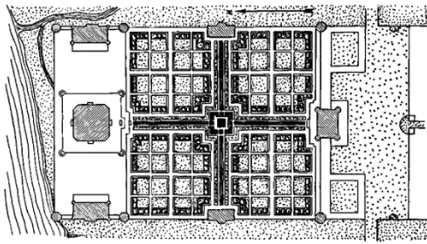

Рис. 4. Сади Індії. Тадж Махал

Сади Давньої Греції та Давнього Риму

Існують різні періоди становлення культури, архітектури та садово-паркового мистецтва в **Давній Греції**:

- Крито-мікенський — XX–XIII ст. до н.е.
- Гомерівський — XII–VIII ст. до н.е.
- Архаїчний — VII–V ст. до н.е.
- Класичний — V ст. до н.е.
- Елліністичний — IV–I ст. до н.е.

Сади Давньої Греції мали наступні особливості (рис. 5):

1. Використання гірській місцевості для пристрою терас.
2. Створення штучних гідроспоруд — фонтанів, басейнів.
3. Застосування в парках квітів, архітектурних форм і скульптур, спеціально пристосованих до фону зелені або гrotів.
4. Основні типи садів: філософські, героони, німфеї, гімназії.

Періодизація епохи культури **Давнього Риму** включає наступні епохи:

- Епоха царей — VIII–VI ст. до н.е.
- Республіка — VI–I ст. до н.е.
- Імперія — I–V ст. н.е.

Сади Давнього Риму мали ряд характерних рис (рис. 6):

1. З'являються нові планувальні елементи — ксіст і іподром.
2. Вперше з'являється «топіарне мистецтво».
3. У композиції саду підкреслюється основна вісь центральної споруди з урахуванням розкриваються видів.
4. Удосконалення давньогрецьких прийомів і створення нових (використання скульптури, пергол в оздобленні саду, алеї для пішоходів і для екіпажів або прогулянок на ношах).

5. Відсутність композиційної єдності в садах і парках.
6. Найбільш популярні на віллах були сади — вірідарії.
7. Приватні римські сади були зазвичай розділені на три частини:
 - Перша — ксіст (лат. *xystus*) — відкрита тераса, яка була з'єднана з будинком портиком.
 - Друга частина — амбуляціон (*ambulation*) — була садом з квітами, деревами і служила для прогулянок і споглядання.
 - Третя частина — гестаціон (*gestation*) — представляла собою алею.

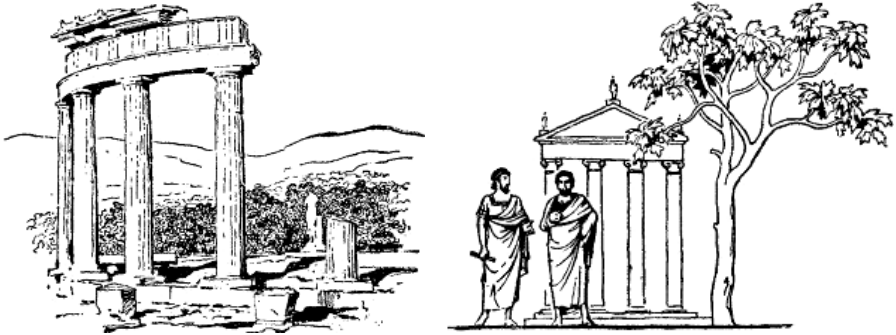
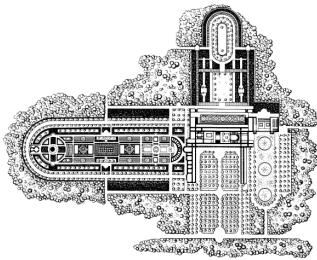
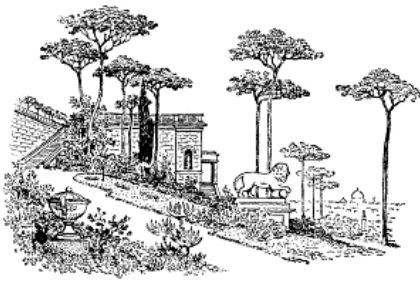

Рис. 5. Сади Давньої Греції

Вілла Тускум

Вілла Адріана

Рис. 6. Сади Давнього Риму

Практична частина

Створити колаж з використанням зображень античних богів та прикрасити кожне з них відповідними рослинами (їхніми атрибутами), на художньому рівні (в графічній техніці з використанням кольорових олівців, лінерів або в змішаній техніці з використанням акварелі та лінерів).

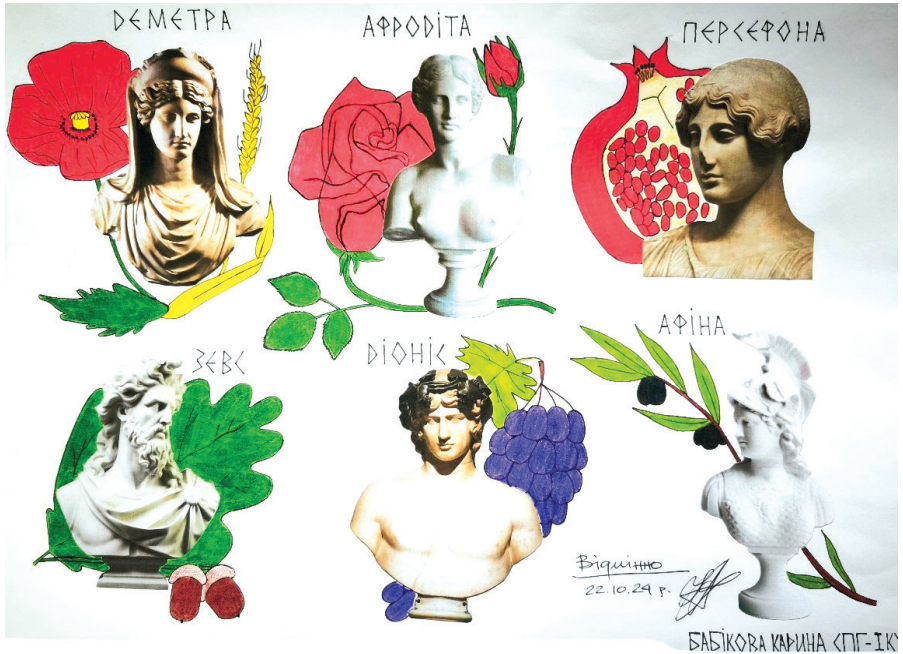

Рис. 7. Античні боги і їх рослини. Приклад студентської роботи

Вся культура Античності, в тому числі садово-паркового мистецтва базувалася на релігійних уявленнях древніх. Так кожному богу належала якась рослина-атрибут, важлива в античному суспільстві: дуб (Зевс, Юпітер), лавр (Аполлон), олива (Афіна, Мінерва), мирт (Афродіта, Венера), плющ, виноград (Діоніс, Бахус), мак, пшениця (Персефона, Прозерпіна; Деметра, Церера).

Щоб створити колаж на тему «Давні боги та їхні атрибути-рослини» (рис. 7). Можна взяти богів Давньої Греції, Рима чи Єгипту.

Завдання для самостійної роботи

1. За темою Сади Давнього Єгипту, Месопотамії, Персії та Індії переглянути рекомендовані відео. Законспектувати відеоматеріал:
<https://www.youtube.com/watch?v=ULVlg3BqEbI>
<https://www.youtube.com/watch?v=M5JGZ64gzhE>
<https://www.youtube.com/watch?v=HE89JWKMOI>
<https://www.youtube.com/watch?v=KT3i57lklQk>
2. За темою Сади Древньої Греції та Древнього Риму переглянути рекомендовані відео. Законспектувати відеоматеріал:
https://www.youtube.com/watch?v=p1yDbck93sE&list=PLBaFTa_UFZw7bU7Dqt3H3H32r9J3jIMnF
<https://www.youtube.com/watch?v=RyEhjUcjhVQ>
<https://www.youtube.com/watch?v=KSpR6vi3kkA>

Правила оформлення конспекту: в вільній формі в зошиті, поруч з лекціями за наданими темами.

Питання для обговорення та контролю

1. Наведіть характерні особливості садів Давнього Єгипту, поєднавши з особливостями кліматичних умов.
2. Характерні риси садів Месопотамії.
3. В чому полягає головна різниця між садами Давнього Єгипту та Месопотамії?
4. Назвіть характерні риси садів Індії.
5. Яка філософська думка закладена в садах Тадж Махалу?
6. Перерахуйте основні риси садів Персії.
7. Основні типи садів Древньої Греції.
8. Яка філософські течії були закладені в садах античності?
9. Частиною яких навчальних закладів в Давньої Греції були філософські сади?
10. Основні типи садів Стародавнього Риму.
11. Перерахуйте основні частини саду при віллі, житловому будинку в Давньому Римі.
12. Назвіть які рослини були атрибутами античних богів.

Рекомендована література

1. Кучерявий В. П. Історія ландшафтної архітектури: підручник. Львів : Новий Світ — 2000, 2018. 702 с.
 2. Ілюстрований словник-довідник архітектурно-мистецьких і садово-паркових термінів. Т. 1. Теорія та історія архітектури: 2-е вид., доп. і перероб. / уклад.: А. О. Кадуріна, О. Л. Моргун. Одеса : Видавець С. Л. Назарчук, 2025. 136 с.: ілл.
 3. Ілюстрований словник-довідник архітектурно-мистецьких і садово-паркових термінів. Т. 2. Ландшафтний дизайн / уклад.: О. Л. Моргун, А. О. Кадуріна, Ю. С. Назарчук. Одеса : Видавець С. Л. Назарчук, 2025. 220 с.
-

Практичне заняття №2

САДИ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ (X–XIV СТ.)

ТА РЕНЕСАНСУ (XV–XVI СТ.).

ПЛАНУВАННЯ СЕРЕДНЬОВІЧНОГО

МОНАСТИРСЬКОГО САДУ

З СИМВОЛІКОЮ КВІТІВ, ЛІКУВАЛЬНИХ РОСЛИН

ТА ДЕРЕВ АБО РОЗШИФРУВАННЯ СИМВОЛІКИ

ІТАЛІЙСЬКОГО САДУ

Мета: вивчити філософію та особливості створення садів раннього та пізнього Середньовіччя і садів епохи Відродження.

Питання для підготовки:

1. Типи садів Середньовіччя.
2. Символіку квітів в монастирських садах.
3. Характерні особливості аптекарських садків.
4. Ідея в основі створення садів при замках.
5. Культ прекрасної дами в садах пізнього Середньовіччя.
6. Характерні особливості італійських садів епохи Відродження.
7. Характерні риси італійських садів епохи Бароко.
8. Головна характерна особливість італійських садів.
9. Типи італійських садів.
10. Філософія закладена в садах гуманістів та садах пап та кардиналів.
11. Засоби, якими італійський сад пробуджував в людини 5 органів почуттів.
12. Символіка садів Ватикану.
13. Особливості планувальної структури італійських садів при віллах.

Завдання:

- Ознайомитися з особливостями європейських садів Середньовіччя та італійських садів епохи Відродження.
- Вивчити символіку рослин в середньовічних садах та символіку малих архітектурних форм в італійських садах Ренесансу.

Епоха Середньовіччя включала в себе наступні історичні періоди в культурі, архітектурі та садово-парковому мистецтві:

- Ранньосередньовічний період — IV–IX вв.
- Романський період — X–XII вв.
- Готичний період — XII–XIV вв.

В Середньовіччі домінуючу роль відігравала церква та релігійні аспекти сприйняття світу. Внаслідок великої кількості міжусобних війн сади стали великою рідкістю. Вони були невеличкими за розміром та розташовувалися на закритих територіях (рис. 8).

Рис. 8. Монастирські сади Середньовіччя

В Західній Європі на той момент існували наступні типи садів: монастирські сади, феодальні сади при замках, сади-лабіринти, аптекарські сади. Їхніми характерними особливостями були:

1. Простота і геометричність планування внутрішніх садів
2. Розробка нового прийому — лабіринту
3. Феодальний тип синтезу мистецтв - придушення притаманних кожному виду мистецтв особливостей, підпорядкування їх загальній ідеї
4. Релігійна символіка садів
5. Поява зачатків ботанічних садів та підготовка їх відкриття для широкої публіки.

В Пізньому Середньовіччі стає популярним культ прекрасної дами. Лицарі присвячують дамам поєдинки, складають вірші, одягаються в кольори одягу дами серця. Внаслідок нової філософії з'являється новий тип садів — Сади любові, в яких кавалери могли досить красиво та віртуозно доглядати за своєю дамою (рис. 9).

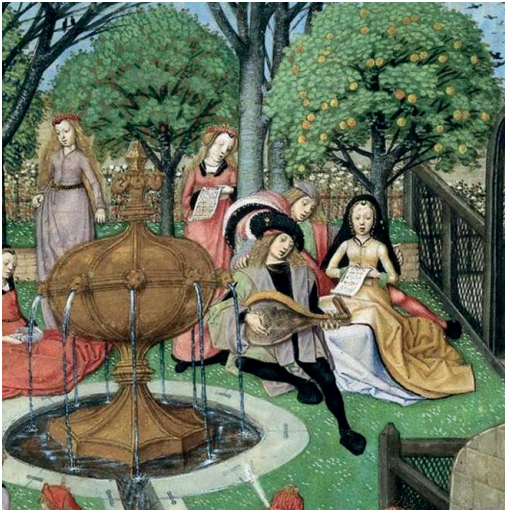

Рис. 9. Сади любові в Середньовіччі

Існувала певна **символіка рослин** в середньовічних садах:

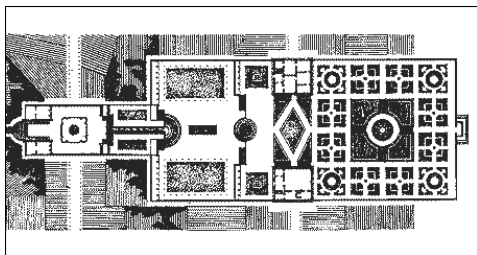
- Білі лілії — чистота Божої матері.
- Вогняні лілеї — людське втілення Христа.
- Гвоздики — чиста любов.
- Троянди — любов до Бога.
- Вишня — символ небесної радості.
- Виноград — пізнання добра і зла.
- Суниця — справедливість.
- Гранат — хресні страждання.

Садово-паркове мистецтво Італії епохи Відродження

В епоху Ренесансу досить популярним стає напрямок археології. Звідси зародилася зацікавленість в цей час (XV–XVI ст.) до всього античного. Це своєрідне відродження античних традицій в архітектурі, садово-парковому мистецтві, але вже на новому рівні світосприйняття та технологій (рис. 10).

*Вілла д'Есте. Тіволі.
Арх. П'єрро Лігоріо, інж. Олів'єрі,
1565 – 1571 рр.*

*Вілла Ланте. Баньяя.
Арх. Джакомо Бароцці,
1580-ті рр.*

Рис. 10. Італійські сади епохи Ренесансу

Особливостям італійських садів цього часу стають:

1. Регулярність композиції з вільним розміщенням дерев.
2. Органічна й багата обробка рельєфу.
3. Композиційна цілісність саду.
4. Облік світлових і кольорних ефектів.
5. Продуманість пропорцій.
6. Підкреслення спадкоємної зв'язку з античним Римом.
7. Велика кількість водних пристроїв, але без перевантаженості.
8. Переважання внутрішніх композицій з включенням зовнішніх.
9. Вигляд саду — «театралізована декорація» (попереду — архітектурні і скульптурні композиції, ззаду — прекрасний краєвид).
10. Оформлення площ за допомогою мощення, стоїть окремо монумента.

Практична частина

Створити колаж з планом середньовічного саду та експлікацією до нього. При цьому необхідно додати розшифрування символіки всіх видів рослин в різних частинах саду: овочів в городі, дерев в саду, квітів, та трав в аптекарському садочку (рис. 11).

Рис. 11. Сад Середньовіччя. Приклад студентської роботи

Або можна зробити розшифровку символіки обраного італійського саду на рівні планування, архітектурного та скульптурного оформлення та озеленення.

Завдання для самостійної роботи

За темою Сади Середньовіччя та Ренесансу переглянути рекомендовані відео. Законспектувати відеоматеріал:

1. Ландшафтна архітектура Середньовіччя (Західна Європа):

<https://www.youtube.com/shorts/EY74iAHBy4M>
<https://www.youtube.com/shorts/tOZuhiWVf2g>
<https://www.youtube.com/watch?v=NMcC1DDpHk0>
<https://www.youtube.com/watch?v=IkQUHSZcvi18>

2. Сади епохи Відродження (Італія).

<https://www.youtube.com/watch?v=OY413RwBzB0>
<https://www.youtube.com/watch?v=gZqRicZLbg>
https://www.youtube.com/watch?v=mOpzxNvm_as

Правила оформлення конспекту: в вільній формі в зошиті, поруч з лекціями за наданими темами.

Питання для обговорення та контролю

1. Назвіть типи садів Середньовіччя.
2. Які характерні особливості аптекарських садків?
3. Опишіть символіку квітів в монастирських садах.
4. У чому полягає головна ідея створення садів при замках?
5. Культ прекрасної дами в садах пізнього Середньовіччя.
6. Надайте характерні особливості італійських садів епохи Відродження.
7. В чому полягає головна характерна особливість італійських садів?
8. Типологія італійських садів Ренесансу.
9. Розкажіть про символіку садів Ватикану.
10. Розкажіть про італійські сади при віллах.
11. Яка філософія закладена в садах гуманістів та садах пап та кардиналів?
12. Якими засобами італійський сад пробуджував в людини 5 органів почуттів?

Рекомендована література

1. Кучерявий В. П. Історія ландшафтної архітектури: підручник. Львів : Новий Світ — 2000, 2018. 702 с.
2. Ілюстрований словник-довідник архітектурно-мистецьких і садово-паркових термінів. Т. 2. Ландшафтний дизайн / уклад.: О. Л. Моргун, А. О. Кадуріна, Ю. С. Назарчук. Одеса : Видавець С. Л. Назарчук, 2025. 220 с.
3. Mark O'Donnell, Raje Airey, Richard Crazel Illustrated Encyclopedia of Signs, Symbols & Dream Interpretation, Lorenz Books; Illustrated edition, 2022. 512 p.
4. Signs and Symbols. Their Design and Meaning / Adrian Frutiger: translated by Andrew Bluhm, 1928. 360 p.

Практичне заняття №3

РЕГУЛЯРНІ САДИ ФРАНЦІЇ XVII СТ.

САДОВО-ПАРКОВІ ТЕРМІНИ

НА ПРИКЛАДІ ФРАНЦУЗЬКОГО ПАРКУ

Мета: вивчити особливості створення французьких садів епохи абсолютизму. Вивчити термінологічні аспекти в проєктуванні садів.

Питання для підготовки:

1. Характерні особливості французьких садів.
2. Ім'я головного архітектора (садівника) Версалю.
3. Головний замовник Версалю і його головна ідея, символіка.
4. Дамський замок Шенонсо з садами Діани де Пуатьє та Катерини Медичі.
5. Орнаментальні сади в складі садів замку Вілландрі і їхня символіка.

Матеріал та обладнання: навчально-методичне забезпечення (конспект лекцій, методичні рекомендації), робоча програма навчальної дисципліни, силабус, мультимедійний супровід матеріалів лекцій та практичних занять, художні та канцелярські матеріали (фото, клей, ножиці, ватман А-3, простий олівець, гумка, лінійка 30 см, акварельні кольорові олівці, лінери).

Завдання:

- Ознайомитися з характерними особливостями садів Франції епохи Абсолютизму.
- Вивчити історичну садово-паркову термінологію.

Теоретичні відомості

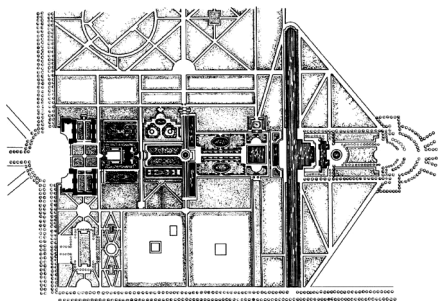
Садово-паркове мистецтво Франції епохи Абсолютизму

У Франції епоха Абсолютизму — це час абсолютної влади монарха Людовіка XIV, пріоритетів світського життя та обожнювання короля в порівнянні монарха та його оточення з античними богами.

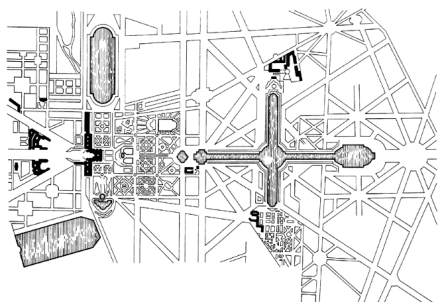
Завдяки арх. Анре Ленотру у Франції з'являється зовсім новий тип садів, який прийшов на зміну італійським садам та став законодавцем мод на період XVII ст. (рис. 12).

Регулярні французькі сади мали такі особливості:

1. Розміщення на плоскому рельєфі.
2. Симетричність композиції по відношенню до центральної вісі.
3. Використання топіарного мистецтва: зелені стіни коридорів, альтанок, залов, кабінетів, куль, кубів, пірамід.
4. Застосування трельяжних конструкцій (альтанок, арок, огорож).

*Во-ле-Виконт. Резиденція Ніколя Фуке.
Арх. Андре Ленотр, Луї Лево, Шарль Лебрен. 1656–1661 рр.*

*Версаль. Резиденція Людовика XIV. Арх. Андре Ленотр, Луї Лево,
Жюль Ардуен Мансар, Шарль Лебрен. 1661–1666 рр.*

Рис. 12. Французькі регулярні сади епохи Абсолютизму

5. Інтенсивне обводнення: канали і плоскі водойми з дзеркальною поверхнею, розташовані на рівні землі.
6. Центральна частина саду — партер, обрамлений стриженими стінами боскетів.
7. Використання партерів — вишивок (вирізної газон).
8. Помірність у застосуванні скульптури.
9. Основна прикраса саду — паркова алея з 2–4 рядів дерев, відкриває далекі перспективи на місцевість.
10. Зв'язок між окремими частинами парку без видимих меж.
11. Введення прийомів: трипроменеві алеї і ефект «Ах-ах».
12. Декоративні елементи: партери (водні, мереживні, газонні), скульптури, вази, топіарні форми.
13. Саме в цей час в садово-парковому мистецтві з'являється велика кількість нових елементів, які органічно вписуються в концепцію строго геометричного саду, ніби то створеного під лінійку та циркуль.

Практична частина

Створити колаж з зображенням фото французького парку та вказати на ньому терміни відповідно всіх садово-паркових елементів (*рис. 13*).

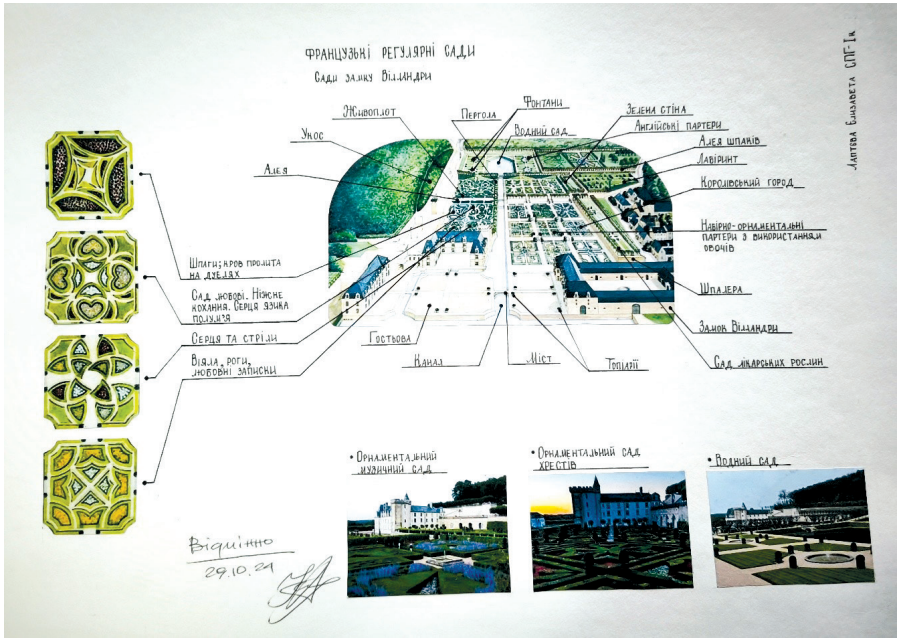

Рис. 13. Французський сад. Термінологія. Приклад студентської роботи

Завдання для самостійної роботи

За темою Сади Франції епохи Абсолютизму переглянути рекомендовані відео. Законспектувати відеоматеріал:

<https://www.youtube.com/watch?v=vfZEs35q0Ns>

<https://www.youtube.com/watch?v=lp4rTmKRzOw>

<https://www.youtube.com/watch?v=7iX63UU7Fp8>

Правила оформлення конспекту: в вільній формі в зошиті, поруч з лекціями за наданими темами.

Питання для обговорення та контролю

1. Характерні особливості французьких садів.
2. Для кого був побудований Версаль і яка його головна ідея?
3. Опишіть міфопоетичну та символічну змістовність садів Версаля.
4. Назвіть ім'я головного архітектора (садівника) Версаля.
5. Кому належав замок Шенонсо і чиї сади там присутні?
6. Які орнаментальні сади входять до складу саду замку Вілландрі?
7. Символіка садів замку Вілландрі.

Рекомендована література

1. Batty Langley. *New Principles of Gardening: Or, The Laying Out and Planting Parterres, Groves, Wildernesses, Labyrinths, Avenues, Parks &c.* London: A. Bettesworth and J. Batley in Pater-Noster Row, J. Pemberton in Fleetstreet, T. Bowles in St. Paul's Church-Yard, J. Clarke under the Royal Exchange, and J. Bowles at Mercer's Hall in Cheapside, 1728. 398 p.
2. Campbell G. A. *Short History of Gardens.* Oxford University Press, 2017. 229 p.
3. Ілюстрований словник-довідник архітектурно-мистецьких і садово-паркових термінів. Т. 1. Теорія та історія архітектури: 2-е вид., доп. і перероб. / уклад.: А. О. Кадуріна, О. Л. Моргун. Одеса : Видавець С. Л. Назарчук, 2025. 136 с.
4. Ілюстрований словник-довідник архітектурно-мистецьких і садово-паркових термінів. Т. 2. Ландшафтний дизайн / уклад.: О. Л. Моргун, А. О. Кадуріна, Ю. С. Назарчук. Одеса : Видавець С. Л. Назарчук, 2025. 220 с.
5. Кучерявий В. П. *Історія ландшафтної архітектури: підручник.* Львів : Новий Світ — 2000, 2018. 702 с.

Практичне заняття №4

АНГЛІЙСЬКІ ПЕЙЗАЖНІ ПАРКИ XVIII СТ. СИМВОЛІКА АНГЛІЙСЬКОГО ПАРКУ

Мета: вивчити особливості створення англійських парків епохи Романтизму.

Питання для підготовки:

1. Філософія англійських парків. Тематичні лінії.
2. Характерні риси пейзажних англійських парків.
3. Принципова різниця між англійськими пейзажними парками та регулярними французькими парками.
4. Призначення та філософський зміст гротів в англійських парках.
5. Символіка топіаріїв в англійських парках.

Матеріал та обладнання: навчально-методичне забезпечення (конспект лекцій, методичні рекомендації), робоча програма навчальної дисципліни, силабус, мультимедійний супровід матеріалів лекцій та практичних занять.

Завдання:

- Ознайомитися з особливостями англійських садів епохи Романтизму.
- Вивчити, які тематичні напрямки підіймаються в історії та символіці англійських садів та парків.

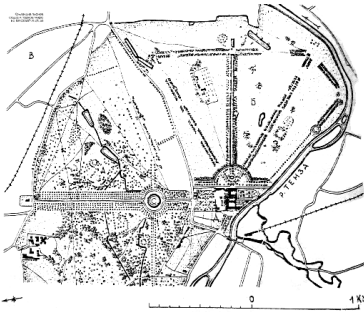
Теоретичні відомості

Садово-паркове мистецтво Англії епохи Романтизму

На зміну регулярним, геометричним, чітким французьким садам, основною філософською ідеєю яких було показати велич, масштабність країни та її монарха, приходять англійські пейзажні парки. В основі їх філософії лежать гуманістичні погляди на світосприйняття, любов до роздумів, філософії та романтизму. Вони мають бути схожі на природні ландшафти, яких ніби то не торкалася рука людини (*рис. 14*). Англійські парки XVIII ст. мали наступні особливості:

1. Нова трактування природи, композиційне використання природного ландшафту.
2. Збереження регулярних елементів у будинку і в окремих вузлах парку.
3. Парки проєктуються з зображень на картинах живописців.
4. Часткове запозичення композиційних прийомів з садів Далекого Сходу.

5. Широке використання газону.
6. Домінуюча роль окремих рослин.
7. В основі садів — культура сентименталізму і романтизму, де цінувався привід до меланхолії (піднесеному з почуттів).
8. Пейзажний парк розлучився з елементами шуткування (лабіринти, обманки, вертушки), з усім гучним.
9. В саду панували природні звуки, спів птахів, дзюрчання води, шелест листя.
10. Пейзажний парк втілював образ ідеального світу. Він був насичений літературністю та історико-культурними асоціаціями. Тільки інтелектуал, естет міг досягнути таємний сенс саду.
11. Головна мета асоціативності — створення настрою.
12. Все в саду підпорядковувалося емоцій і спогадів
13. В саду були присутні елементи різних стилів: перські, китайські павільйони і альтанки, античні храми, сфінкси і готичні руїни. Всі вони нагадували про долях цивілізацій, навівали думки про подорожі.

*Рис. 14. Англійські сади Хемптон Корт. Передмістя Річмонд-на-Темзі.
Арх. Генрі Віз, Ланцелот Браун, 1733 р.*

Практична частина

На прикладі колажу з фото англійського парку (на рівні 3-Д моделі) провести детальний аналіз історії, символіки всіх елементів парку: містків, скульптур, гротів, альтанок, гаїв, окремих дерев та ін. (рис. 15). Провести тематичний аналіз парку в англійському пейзажному стилі, виявивши які елементи втілюють теми: мандрівок, романтичних історій, думок щодо долі цивілізацій, зміни епох, історії сімей володарів парку. Проаналізувати їхнє історичне та символічне наповнення.

Рис. 15. Англійський сад. Філософія. Приклад студентської роботи.

Завдання для самостійної роботи

За темою Англійські сади епохи Романтизму переглянути рекомендовані відео. Законспектувати відеоматеріал:

https://www.youtube.com/watch?v=OkLNFB_4lAs

<https://www.youtube.com/watch?v=1oxlQARyL-U>

<https://www.youtube.com/watch?v=GBMcw8y9mUE>

Правила оформлення конспекту: в вільній формі в зошиті, поруч з лекціями за наданими темами.

Питання для обговорення та контролю

1. Які характерні риси пейзажних англійських парків?
2. Розкажіть про філософію англійських парків. Які тематичні лінії в них простежувалися?
3. Розкажіть про призначення та філософський зміст гротів в англійських парках.
4. Розшифруйте символіку топіаріїв в англійських парках.
5. Чим англійські пейзажні парки відрізняються від регулярних французьких парків на всіх рівнях проектування?

Рекомендована література

1. Batty Langley. *New Principles of Gardening: Or, The Laying Out and Planting Parterres, Groves, Wildernesses, Labyrinths, Avenues, Parks &c.* London: A. Bettesworth and J. Batley in Pater-Noster Row, J. Pemberton in Fleetstreet, T. Bowles in St. Paul's Church-Yard, J. Clarke under the Royal Exchange, and J. Bowles at Mercer's Hall in Cheapside, 1728. 398 p.
2. Campbell G. A. *Short History of Gardens.* Oxford University Press, 2017. 229 p.
3. Vanessa Remington. *Painting Paradise: The Art of the Garden.* London: The Royal Collection Trust; Illustrated edition, 2015. 312 p.
4. Ілюстрований словник-довідник архітектурно-мистецьких і садово-паркових термінів. Т. 2. Ландшафтний дизайн / уклад.: О. Л. Моргун, А. О. Кадуріна, Ю. С. Назарчук. Одеса : Видавець С.Л. Назарчук, 2025. 220 с.: ілл.
5. Кучерявий В. П. *Історія ландшафтної архітектури: підручник.* Львів : Новий Світ — 2000, 2018. 702 с.

Практичне заняття №5

САДИ ДАЛЬНОГО СХОДУ.

АНАЛІЗ ДУАЛІЗМУ ЯПОНСЬКОГО САДУ (ІНЬ ТА ЯН В САДУ) АБО ФОРМУВАННЯ ОБРАЗУ КИТАЙСЬКОГО САДУ З ЕЛЕМЕНТАМИ ФЕН-ШУЙ

Мета: вивчити особливості створення садів Дальнього сходу, їхню філософію та символіку.

Питання для підготовки:

1. Принципи пристрою китайських і японських садів.
2. Різниця між китайськими та японськими садами.
3. 5 елементів в садах Китаю і Японії. Цикл творення і руйнування.
4. Філософські, релігійні течії, закладені в основі садів Далекého Сходу.
5. Нідзірігучі і цукубай в японських садах.
6. Символіка садів сухого ландшафту Каресансуй.
7. Елементи в японському саду, які представлені Інь і Ян.

Матеріал та обладнання: навчально-методичне забезпечення (конспект лекцій, методичні рекомендації), робоча програма навчальної дисципліни, силабус, мультимедійний супровід матеріалів лекцій та практичних занять, художні та канцелярські матеріали (фото, клей, ножиці, ватман А-3, простий олівець, гумка, лінійка 30 см, акварельні кольорові олівці, лінери).

Завдання:

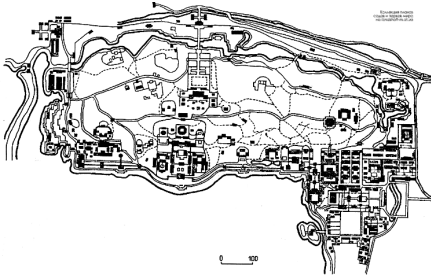
- Ознайомитися з особливостями садів Дальнього сходу (Китаю та Японії).
- Вивчити філософські течії, які використовувалися в проектуванні китайських та японських садів.
- Проаналізувати їхню символічну спрямованість.

Теоретичні відомості

Садово-паркове мистецтво Китаю

Саме традиції створення китайських садів було покладено в основу європейських пейзажних англійських парків. Звідти була запозичена тема філософського, спостережливо-обережного ставлення до природи (*рис. 16*).

Основними принципами створення китайських садів є: «Інь» — діяти в залежності від місцевих умов, «Цзе» — максимально використовувати навколишню природу.

*Рис. 16. Китайські сади.
Парк Іхеюань («парк глибокої гармонії») в Пекіні*

1. Визначати головне і другорядне.
2. Застосовувати контраст.
3. У малому домагатися великого ефекту.
4. Прагнути до досягнення гармонії пропорцій і послідовному розкриттю видів. Враховувати фактор часу при сприйнятті пейзажу.
5. У ландшафті присутні елементи, що характеризують п'ять стихій: вогонь, землю, воду, дерево і метал. Вони повинні знаходитися в рівновазі.

Садово-паркове мистецтво Японії

Сади Японії спочатку створювалися на принципах та філософії китайських садів, але досить швидко вони стали відрізнятися своєю символікою, характером церемоній, колористикою саду та (рис. 17). Для японських садів характерний наступний підхід до проектування:

1. Філософія саду побудована на принципах даосизму — гармонійного поєднанні елементів саду інь і ян.
2. Ян — гори (високі камені), хвойні дерева, світло; інь — вода (дрібні камені, ставок), листопадні дерева, тьма.
3. Каресансуї сади Karesansui gardens. У них немає води, присутньої в інших садах. Однак, є камені, гравій або пісок, який моделює відчуття води. Скелі або використовується гравій, пісок імітують художні форми, і мохи, а також невеликі чагарники використовуються для подальшого формування стилю. В цілому скелі і мох використовуються, щоб представити водойми, острови, човни, моря, річки, і гори абстрактним способом.
4. Tsukiyama сади копіюють відомі ландшафти з Китаю або Японії, намагаючись зробити маленький сад більш просторим. Це досягається за рахунок використання чагарників, які блокують вид на навколишні будівлі.

Використовується принцип «запозичення видів». В саду присутні ставки, струмки, горби, каміння, дерева, квіти, мости і доріжки.

5. Chaniwa сад побудований для проведення чайних церемоній. Існує чайний будиночок, де відбуваються обряди, спосіб хатини і саду заснований на простих поняттях про єдиному цілому. У ньому є сходи, що ведуть до будинку чаю, до кам'яного ліхтаря, і кам'яного басейну (tsukubai), де гості очищають себе перед церемонією. Чайний сад, будинок, начиння і все подається як спосіб «розбудити свідомість і усвідомити, що зі смиренням наші відносини з усім, що навколо нас і з самої Всесвіту ми досягаємо гармонії».
6. Сади Kansho-стилю розглядаються від місця проживання, це прогулянкові сади.
7. Сад водойми проектують так, щоб розглядати його з човна. Він призначений для перегляду послідовності ефектів шляхом «наступання» саду.

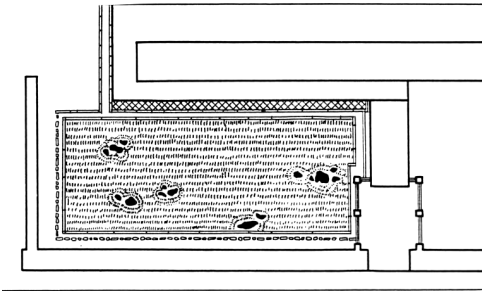

Рис. 17. Японські сади.

Сад Реандзі в Кіото (буддійський сад для медитації)

Практична частина

Створити колаж з аналізом та розподіленням елементів ландшафту на фрагменти саду, що відповідають началу «ян» та елементів, що відображають ідею начала «інь». Проаналізувати елементи обраного японського саду з точки зору приналежності до «інь» та «ян» (хвойні дерева — ян, листопадні — інь; світло в саду — ян, тьма — інь, острова та великі камені — ян, озера — інь та ін.) (рис. 18).

Або можна створити образ саду в китайському стилі, провівши розрахунок по Фен Шуй для членів своєї родини на основі взаємодії 5-ти елементів в циклах створіння та руйнування (вода, дерево, вогонь, земля, метал) (рис. 19).

Завдання для самостійної роботи

За темою Сади Китаю та Японії переглянути рекомендовані відео. Законспектувати відеоматеріал:

<https://www.youtube.com/watch?v=RdrvSE9mqjU>

<https://www.youtube.com/watch?v=iIVdiGedKFw>

<https://www.youtube.com/watch?v=tVYMXtaYJhk>

Правила оформлення конспекту: в вільній формі в зошиті, поруч з лекціями за наданими темами.

Питання для обговорення та контролю

1. Опишіть принципи створення китайських і японських садів.
2. Які 5 елементів присутні в садах Китаю і Японії? Опишіть цикл творення і руйнування.
3. Які філософські, релігійні течії закладені в основі садів Далекого Сходу?
4. Що таке підзірігучі і цукубай?
5. Чим зовні китайські сади принципово відрізняються від японських?
6. Що символізують сади сухого ландшафту Каресансуй?
7. Якими елементами в японському саду представлені Інь і Ян?
8. В яких елементах червоний колір представлений в китайських та японських садах?
9. Як по формі камені в японських садах відрізняються від каменів в китайських садах?

Рекомендована література

1. Кучерявий В. П. Історія ландшафтної архітектури: підручник. Львів : Новий Світ — 2000, 2018. 702 с.
2. Ілюстрований словник-довідник архітектурно-мистецьких і садово-паркових термінів. Т. 2. Ландшафтний дизайн / уклад.: О. Л. Моргун, А. О. Кадурина, Ю. С. Назарчук. Одеса : Видавець С. Л. Назарчук, 2025. 220 с.
3. Історія садово-паркового мистецтва: методичні вказівки до виконання практичних робіт для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 206 «Садово-паркове господарство» / укладачі О. Г. Олешко, К. В. Жихарєва, Ю. В. Струтинська. Біла Церква, 2020. 54 с.

Практичне заняття №6

САДИ ХІХ СТ. АНАЛІЗ САДУ В ЗМІШАНОМУ СТИЛІ

Мета: вивчити особливості садів ХІХ ст. та навчитися аналізувати сади в змішаному стилі.

Питання для підготовки:

1. Принципи компоновки та поєднання різних елементів та стилів в парках ХІХ ст.
2. Характерні особливості парків ХІХ ст.
3. Міксбордер. Історія появи.

Матеріал та обладнання: навчально-методичне забезпечення (конспект лекцій, методичні рекомендації), робоча програма навчальної дисципліни, силабус, мультимедійний супровід матеріалів лекцій та практичних занять, художні та канцелярські матеріали (фото, клей, ножиці, ватман А-3, простий олівець, гумка, лінійка 30 см, акварельні кольорові олівці, лінери).

Завдання:

- Ознайомитися з особливостями садів та парків ХІХ ст.
- Навчитися аналізувати сади в змішаному стилі.

Теоретичні відомості

Сади ХІХ ст. в Європі

В ХІХ ст. здійснюється дуже дивна та важлива річ, — сади перестають бути надбанням еліти суспільства (рис. 20). Тепер кожна людина може розбити сад біля свого будиночку. Їхніми характерними рисами стає висока ступінь оригінальності та наступні особливості:

1. Широко поширюється процес садибного будівництва
2. З'являються нові типи міських і приміських публічних садів, бульварів
3. Активно створюються дендрарії, ботанічні сади
4. Проводяться наукові дослідження, експерименти в галузі садівництва та лісорозведення
5. Втрата ансамблевості
6. Збагачення паркової флори
7. Поява садів модерну — сади-інтер'єри
8. Формування художніх центрів, шкіл, музеїв.

Рис. 20. Гайд-парк в Лондоні

Практична частина

Розробити колаж із виділенням фрагментів саду в англійському, французькому та італійському стилях, вказати при цьому які елементи ландшафту вказують на це.

Завдання для самостійної роботи

За темою «Сади XIX ст.» переглянути рекомендовані відео. Законспектувати відеоматеріал:

Символіка парку «Софіївка» в Умані

<https://www.youtube.com/watch?v=kB-EYuvtaZU>

<https://www.youtube.com/watch?v=abfKjwdI1ew>

<https://www.youtube.com/watch?v=5agCyrABHVs>

Правила оформлення конспекту: в вільній формі в зошиті, поруч з лекціями за наданими темами.

Питання для обговорення та контролю

1. Опишіть принципи компоновки та поєднання різних елементів та стилів в парках XIX ст.
2. Назвіть характерні особливості парків XIX ст.
3. Що таке міксбордер та завдяки кому і чому він з'явився?
4. В яких зонах саду використовувалися мотиви садів у «французькій», «англійській» та «італійській» стилістиках?

Рекомендована література

1. Галкін С. І., Левандовська С. М., Черняк В. М. Державний дендрологічний парк «Олександрія» НАН України: словник-довідник. Біла Церква : Дельфін, 2014. 129 с.
2. Зінько Ю., Мамчур З., Рутинський М. Сакральні-релігійні ландшафти Західної України // Сакральний ландшафт. Краків. Львів, 2014. С. 85–94.
3. Історія садово-паркового мистецтва: методичні вказівки до виконання практичних робіт для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 206 «Садово-паркове господарство» / укладачі О. Г. Олешко, К. В. Жихарева, Ю. В. Струтинська. Біла Церква, 2020. 54 с.
4. Кучерявий В. П. Історія ландшафтної архітектури: підручник. Львів : Новий Світ — 2000, 2018. 702 с.
5. Панченко Т. Ф. Теоретичні основи ландшафтної архітектури: [конспект лекцій]. КНУБА. Київ, 2021. 132 с.

Практичне заняття №7

САДИ XX–XXI СТ.

Мета: вивчити особливості створення садів XX–XXI ст.

Питання для підготовки:

1. Основні риси парків XX ст.
2. Символіка парку Гуеля.
3. Основні принципи Ф. Хундертвасера щодо створення будівель та садів.
4. Оригінальні сади XXI ст.

Матеріал та обладнання: навчально-методичне забезпечення (конспект лекцій, методичні рекомендації), робоча програма навчальної дисципліни, силабус, мультимедійний супровід матеріалів лекцій та практичних занять, художні та канцелярські матеріали (фото, клей, ножиці, ватман А-3, простий олівець, гумка, лінійка 30 см, акварельні кольорові олівці, лінери).

Завдання:

- Ознайомитися з особливостями садів XX–XXI ст.
- Проаналізувати творчі знахідки та принципи створення парків Ф. Хундертвасером.

Теоретичні відомості

Сади та парки XX століття — це перш за все 2 напрямки: **модернізм і функціоналізм**. Характерні риси:

1. Геометризація простору.
2. Відмова від надмірного декору.
3. Функціональність і простота форм.
4. Використання нових матеріалів (бетон, скло, метал).
5. Перетворення парків на простір масового відпочинку.
6. Поява спортивних і дитячих зон.
7. Розвиток інфраструктури.
8. Модерністські сади XX ст. розвивали ідею раціонального простору, де композиція підпорядкована функції.

Друга половина XX ст. — це вже **ландшафтний модернізм і мінімалізм**. Характерні риси:

1. Прості площини.
2. Мінімальна рослинність.
3. Акцент на простір і структуру.
4. Інтеграція з архітектурою.

Для садів та парків ХХІ століття характерні екологізація та сталий розвиток.
Основні принципи:

1. Використання місцевих рослин.
2. Дощові сади та зелена інфраструктура.
3. Енергоефективність.
4. Ревіталізація промислових територій.
5. Збереження індустриальних елементів.
6. Поєднання історії та сучасності.
7. Світлові інсталяції.
8. Інтерактивні фонтани.
9. Мультимедійні простори.
10. «Розумне» освітлення.
11. Біорізноманіття.

Сади та парки ХХ–ХХІ століть характеризуються переходом від естетично-функціонального модернізму до екологічно орієнтованого, інтерактивного та соціально спрямованого простору. Сучасний парк — це синтез природи, технологій, культури й урбаністики.

Одним з найоригінальніших ландшафтних архітекторів цього періоду був Фріденсрайх Хундертвасер (*рис. 21*).

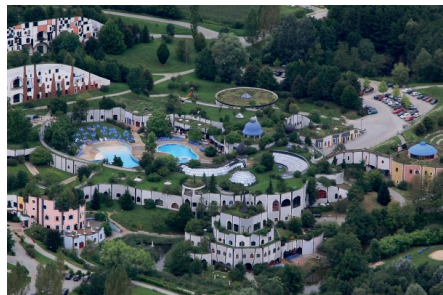

Рис. 21. Термальне поселення Бад-Блумау. Австрія

Завдання для самостійної роботи

За темою «Сади ХХ–ХХІ ст.» переглянути рекомендовані відео.
Законспектувати відеоматеріал:

<https://www.youtube.com/watch?v=4FKGz93XpWw>

<https://www.youtube.com/watch?v=1JtLTurBEyW>

<https://www.youtube.com/watch?v=7ltaqTNFzyo>

<https://www.youtube.com/watch?v=1q6HGlfX1g>

Правила оформлення конспекту: в вільній формі в зошиті, поруч з лекціями за наданими темами.

Питання для обговорення та контролю

1. Назвіть основні риси парків ХХ ст.
2. Опишіть символіку парку Гуеля.
3. Що характерно для садів ХХІ ст.?
4. Перерахуйте основні принципи Ф. Хундертвасера щодо створення будівель та садів.
5. Які сади ХХІ ст. ви вважаєте самими оригінальними? І чому?

Рекомендована література

1. Campbell G. A. Short History of Gardens. Oxford University Press, 2017. 229 p.
2. Ілюстрований словник-довідник архітектурно-мистецьких і садово-паркових термінів. Т. 2. Ландшафтний дизайн / уклад.: О. Л. Моргун, А. О. Кадуріна, Ю. С. Назарчук. Одеса : Видавець С. Л. Назарчук, 2025. 220 с.: ілл.
3. Кучерявий В. П. Історія ландшафтної архітектури: підручник. Львів : Новий Світ — 2000, 2018. 702 с.
4. Панченко Т. Ф. Теоретичні основи ландшафтної архітектури: [конспект лекцій]. КНУБА. Київ, 2021. 132 с.

Практичне заняття №8

САД МОЄЇ МРІЇ

Мета: на основі вивчення курсу «Історія садово-паркового мистецтва» та власних побажань, смаку створити образ саду своєї мрії.

Питання для підготовки:

Опитування членів своєї родини з приводу того, що б вони хотіли бачити в саду (зони, елементи обладнання, рослини).

Матеріал та обладнання: методичні рекомендації, робоча програма навчальної дисципліни, художні та канцелярські матеріали (фото, клей, ножиці, ватман А-3, простий олівець, гумка, лінійка 30 см, акварельні кольорові олівці, лінери).

Завдання:

— Ознайомитися із своїми уявленнями про ідеальний сад власної мрії.

Практична частина

Розробити колаж зі створенням саду з елементами, які б ви бажали побачити у саду своєї мрії (рис. 23).

Рис. 23. Приклад студентської роботи

Завдання для самостійної роботи

Провести опитування всіх членів родини щодо їхнього уявлення про ідеальний сад.

Питання для обговорення та контролю

1. Ваші улюблені хобі, заняття в саду.
2. Улюблені заняття в саду всіх членів родини.
3. Елементи благоустрою саду.

Рекомендована література

1. Панченко Т. Ф. Теоретичні основи ландшафтної архітектури: [конспект лекцій]. КНУБА. Київ, 2021. 132 с.
-

Практичне заняття №9 ВИСТУП СТУДЕНТІВ З ДОПОВІДЯМИ ЩОДО ОБРАНИХ САДІВ ТА ПАРКІВ

Мета: знайти інформацію і розповісти про сад, який справив велике враження.

Питання для підготовки:

1. Опишіть місцезнаходження, час створення та стилістику саду.
2. Яка історія створення та існування обраного садово-паркового об'єкта?
3. Розшифруйте філософію, символіку саду.
4. Розкажіть чим сад так вас привабив.

Матеріал та обладнання: навчально-методичне забезпечення (методичні рекомендації), робоча програма навчальної дисципліни, силабус, мультимедійний супровід матеріалів лекцій та практичних занять.

Завдання:

- Ознайомитися з особливостями обраного саду.
- Дізнатися про його історію, філософію, символіку.

Практична частина

Виступити з доповіддю відповідно до обраного саду, який найбільше вразив уяву (5–7 хвилин).

Завдання для самостійної роботи

Знайти матеріали (фото, малюнки, опис) по обраному саду. Створити презентацію в програмі Power Point.

Питання для обговорення та контролю

1. Розкажіть чим сад так вас привабив.
2. Опишіть місцезнаходження, час створення та стилістику саду.
3. Яка історія створення та існування обраного садово-паркового об'єкта?
4. Розшифруйте філософію, символіку саду.

Рекомендована література

1. Кучерявий В. П. Історія ландшафтної архітектури: підручник. Львів : Новий Світ — 2000, 2018. 702 с.
2. Панченко Т. Ф., Сторожук С. С. Культурологічні аспекти туристично-рекреаційного середовища: [конспект лекцій]. ОДАБА. Одеса, 2022. 111 с.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Campbell G. A. Short History of Gardens. Oxford University Press, 2017. 229 p.
2. Vanessa Remington. Painting Paradise: The Art of the Garden. London: The Royal Collection Trust; Illustrated edition, 2015. 312 p.
3. Ілюстрований словник-довідник архітектурно-мистецьких і садово-паркових термінів. Т. 1. Теорія та історія архітектури: 2-е вид., доп. і перероб. / уклад.: А. О. Кадуріна, О. Л. Моргун. Одеса: Видавець С. Л. Назарчук, 2025. 136 с.: ілл.
4. Ілюстрований словник-довідник архітектурно-мистецьких і садово-паркових термінів. Т. 2. Ландшафтний дизайн / уклад.: О. Л. Моргун, А. О. Кадуріна, Ю. С. Назарчук. Одеса: Видавець С. Л. Назарчук, 2025. 220 с.: ілл.
5. Історія садово-паркового мистецтва: методичні вказівки до виконання практичних робіт для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 206 «Садово-паркове господарство» / укладачі О. Г. Олешко, К. В. Жихарева, Ю. В. Струтинська. Біла Церква, 2020. 54 с.
6. Кадуріна А. О. Історія садово-паркового будівництва та ландшафтної архітектури: методичні вказівки для студентів 1-го курсу спеціальності 206 «Садово-паркове господарство». Одеса : Видавець С. Л. Назарчук, 2021. 28 с.
7. Кучерявий В. П. Історія ландшафтної архітектури: підручник. Львів : Новий Світ — 2000, 2018. 702 с.
8. Панченко Т. Ф. Теоретичні основи ландшафтної архітектури: [конспект лекцій]. КНУБА. Київ, 2021. 132 с.

Допоміжна

1. Batty Langley. New Principles of Gardening: Or, The Laying Out and Planting Parterres, Groves, Wildernesses, Labyrinths, Avenues, Parks &c. London: A. Bettesworth and J. Batley in Pater-Noster Row, J. Pemberton in Fleetstreet, T. Bowles in St. Paul's Church-Yard, J. Clarke under the Royal Exchange, and J. Bowles at Mercer's Hall in Cheapside, 1728. 398 p.
2. Mark O'Donnell, Raje Airey, Richard Crazel Illustrated Encyclopedia of Signs, Symbols & Dream Interpretation, Lorenz Books; Illustrated edition, 2022. 512 p.

3. Miranda Bruce-Mitford. Signs & Symbols. An Illustrated Guide to Their Origins and Meanings, Dorling Kindersley, 2019. 352 p.
4. Signs and Symbols. Their Design and Meaning / Adrian Frutiger: translated by Andrew Bluhm, 1928. 360 p.
5. Галкін С. І., Левандовська С. М., Черняк В. М. Державний дендрологічний парк «Олександрія» НАН України: словник-довідник. Біла Церква : Дельфін, 2014. 129 с.
6. Панченко Т. Ф., Сторожук С. С. Культурологічні аспекти туристично-рекреаційного середовища: [конспект лекцій]. ОДАБА. Одеса, 2022. 111 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотечно-інформаційний ресурс (книжковий фонд, періодика, фонди на електронних носіях тощо) наукової бібліотеки ОНУ імені І. І. Мечникова. Режим доступу: <http://lib.onu.edu.ua/>
2. Бібліотечно-інформаційний ресурс (книжковий фонд, періодика, фонди на електронних носіях тощо) Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>

Навчальне видання

ІСТОРІЯ САДОВО-ПАРКОВОГО МИСТЕЦТВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до практичних та самостійних робіт для здобувачів спеціальності
«Садово-паркове господарство» першого (бакалаврського) рівня

Укладач:

Кадуріна Антоніна Олегівна

Оригінал макет виготовлено в авторській редакції
Шрифт Times New Roman

Підписано до друку 28.05.2026. Формат 60х90/16
Обсяг 2,56 ум. друк. арк. Наклад 100 пр.
Зам. №26021

Видавець і виготовлювач С. Л. Назарчук
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 7024 від 23.12.2019
65009, Одеса, Фонтанська дорога, 10
Тел.: +38 050 905 23 77
E-mail: selen_odessa@ukr.net